

gare straffbestämmelser meddelades i fråga om återfall i förseelser mot förordningen, med urbot a bestraffning om möjligt redan vid andra resan dylik förseelse, *och dels* att enahanda strafförhöjning, som för återfall är stadgad, må, der omständigheterna dertill föranleda, kunna tillämpas jemväl å fortsatta förseelser mot förordningen.

Stockholm den 27 januari 1897.

Georg Kronlund.

N:o 87.

Af herr **G. A. E. Kronlund**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till ändring i förordningen angående inteckning i fast egendom m. m.*

Vid flere föregående riksdagar har förslag framstälts om ordnande af frågan rörande lösen för gravationsbevis och i sammanhang dermed berörts sättet för ett sådant bevis' utfärdande. Som bekant är, förfäres dervid på flera olika sätt och uppbäres olika lösen därför, beroende på de grunder hvarefter den debiterats.

Sälunda plägar enligt i justitieombudsmannens berättelse för år 1895 lemnade uppgifter en och annan domare för gravationsbevis, omfattande tiden från och med 1876 års början till och med nuvarande tid, ej taga högre lösen etc. än för vanliga gravationsbevis, omfattande 10 år, enär bestämmelserna i förordningen angående expeditionslösen synas afse endast gravationsbevis för 10 år eller derunder. Enahanda praxis följes i Stockholms rådstufvurätt. Andra domare pläga på en i allmänhet framställd begäran om gravationsbevis, expediera sådant för 10 år, men, i fall uttryckligen an-

hålles att få gravationsbevis för längre tid än 10 år, utfärda ett gravationsbevis för de 10 sista åren mot vanlig lösen enligt tariff *a* i förordningen om expeditionslösen och derjemte ett särskildt, på fastighetsboken grundadt bevis för den öfriga tiden från 1876 års början, hvilket senare bevis några domare teckna å det hufvudsakliga gravationsbeviset, andra å särskildt papper.

I båda fallen beräknas lösen för det senare beviset till 1 krona, och åberopas såsom stöd härför bestämmelsen under tariff *b* i samma förordning.

Några häradsböfvingar pläga, i likhet med de sist nämnde, utfärda två bevis, men för det bevis, hvilket afser tiden från ingången af år 1876 till tioårsperiodens början, beräknas lösen till 50 öre, då beviset tecknas å det egentliga gravationsbeviset, och till 75 öre, då det expedieras såsom särskild handling. För detta förfarande åberopas de i förordningen angående expeditionslösen förekommande allmänna bestämmelser rörande lösen för bevis.

Andra domare förfara sålunda, att de utfärda ett gemensamt gravationsbevis, hvilket afser tiden ända från den 1 januari 1876, och beräkna lösen härför på det sätt, att de, utom vanlig lösen för ett 10 års gravationsbevis, taga $\frac{1}{10}$ af denna lösen för hvarje öfverskjutande år.

Efter sistnämnda beräkningsgrund skulle lösen för ett gravationsbevis, omfattande ett hemman, hemmansdel eller lägenhet och tidrymden från och med 1876 intill nuvarande tid uppgå, inberäknadt stämpel, till 3 kronor 80 öre. Att vacklande praxis och en högt uppdrifven lösen i fråga om en i allmänna lifvet så vanlig och så ytterst vigtig offentlig handling är synnerligt menlig, torde ligga i öppen dag. Särskildt för den mindre jordbrukaren och lägenhetsinnehafvaren är den höga lösen ytterst känbar. Säkert är att mången sådan för bevisets dyrhet drager sig för att lösa ett sådant vid en fastighetsförsäljning och tillhandlar sig en fastighet utan någon annan kunskap om dess gravationer än säljarens egna uppgifter, ett förfaringssätt, som ofta gifver anledning till rättegångar och förluster för köparen.

Genom de i sammanhang med intecknings- och lagfartslagarnes antagande införda fastighetsböckerna har utfärdandet af gravationsbevis i väsentlig grad underlättats och förenklats. I fastighetsböckerna har domaren en öfverskådlig bild af en fastighets eganderättsförhållanden och gravationer.

Inteckningslagen stadgar i afseende på dessa senare, att inteckningsboken skall så föras, att deraf lätteligen kan ses beskaffenheten af en fastighets graverande inteckningar, när dessa blifvit sökta, beviljade eller under-

gått annan förändring äfvensom om utmätning ågått fastigheten m. m. I fastighetsböckerna har domaren sålunda i de flesta fall en uttömmande ledning för upprättande af ett gravationsbevis, utan att för sådant ändamål behöfva gå tillbaka till in-teckningsprotokollen.

Enligt en nu allt mer och mer utbredd praxis bland Sveriges underdomarecorps angifves gravationsbeviset äfven vara utfärdadt efter in-teckningsboken, och äfven der beviset ej så formuleras, utan in-teckningsprotokollet uttryckligen nämnes såsom källan därför, torde säkerligen de allra flesta domare äfven i detta fall i verkligheten låta in-teckningsboken tjena såsom ledning vid bevisets upprättande, i hvilket fall de naturligtvis fullkomligt lita på in-teckningsbokens öfverensstämmelse med protokollet och äfven iklåda sig juridiskt ansvar därför.

Då derjemte in-teckningsboken i vissa fall är genom positiva lagbestämmelser erkänd såsom en officiel urkund i fråga om in-teckningar, beviljade för öfver 10 år sedan, torde man med allt skäl kunna taga steget fullt ut och utsträcka dess egenskap af urkund till hela den tid ett gravationsbevis afser. Det synes orimligt att i vissa fall tillerkänna in-teckningsboken fullt vitsord och i andra fall åter blott egenskap af ett slags register till enskild beqvämighet och nytta, då boken i sin helhet är omhägnad af och inrättad i enlighet med i lag gifna föreskrifter.

De betänkligheter, som resa sig deremot, synas mig ligga i farhågan för in-teckningsbokens bristande öfverensstämmelse med in-teckningsprotokollet och i frånvaron af fullständiga, fullt betryggande bestämmelser för de förras förande.

Den långa erfarenhet deri, som numera vunnits, och den stadgade praxis, som fått insteg, bör väl till en stor del hafva häft dessa betänkligheter. Att samfärdslen och allmänna lifvet äfven äro förberedda på en förändring i denna riktning tyckes mig framgå deraf, att såväl hypoteksföreningar som bankinstitut utan anmärkning mottaga gravationsbevis, utfärdade enligt in-teckningsboken.

För att emellertid än vidare undanrödja omförmälda betänkligheter vore önskligt, att närmare bestämmelser och föreskrifter, åsyftande större noggrannhet och om möjligt äfven kontroll vid fastighetsböckernas förande, meddelades.

Bestämmelser derutinnan borde efter mitt förmenande gå ut på ett närmare återgifvande af in-teckningens beskaffenhet, såsom, i fråga om ett in-tecknadtt skuldebref, utom dess utgifningsdag, utfästade kapital och ränta, äfven afbetalningstider och andra villkor, skuldebrefvets utfärdare m. m., samt t. ex. i fråga om de vanligen förekommande undantagskontrakten, till

hvilka och huru länge undantagen skola utgå, beskaffenheten af desamma, om några kontanta belopp deri ingå m. m.

Huru en verksam kontroll skall kunna åvägbringas, är svårare att angifva.

Ett sätt vore, att till de renoverade exemplar af intecknings- med flera protokoll, som till hofrätterna ingå, foga afskrift af anteckningar i fastighetsböckerna från dessa protokoll och derefter låta vederbörande tjänstemän granska dessa anteckningar; ett annat, om också indirekt sätt åter, att göra vederbörande utfärdare af gravationsbevis ansvarige för fastighetsböckernas öfverensstämmelse med protokollen.

Blefve ändamålsenliga bestämmelser derutinnan gifna, torde utan någon svårighet fastighetsböckerna kunna antagas såsom urkund till ledning för gravationsbevis utfärdande.

Såsom ett ytterligare stöd för nödvändigheten af en sådan, tillåter jag mig framhålla det från så många håll framhållna önskemålet om upphörandet af skyldigheten att förnya penninginteckningar. Skulle detta önskemål vinna statsmagternas bifall, blefve gravationsbevis utfärdande efter protokollen snart en praktisk omöjlighet.

Angående lösen för gravationsbevis vill jag erinra, att det för sådant bevis, omfattande ett hemman, hemmansdel eller lägenhet och en tiderymd af 10 år, fastställda belopp kr. 1.50 måste anses vara en fullt tillräcklig ersättning för det dermed förenade besvär, om detsamma grundas å inteckningsboken.

Som det emellertid kan finnas fall, då ett utförligare gravationsbevis erfordras, än som kan meddelas efter inteckningsboken, bör genom bestämmelser i nu angifva afseenden naturligtvis ej den rättsökande afskäras möjlighet att, der han så önskar, erhålla ett på inteckningsprotokollet grundadt gravationsbevis, för hvilket i så fall lösen finge bestämmas efter annan, i förhållande till den tidsperiod beviset omfattar, modifierad grund.

Med anledning af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, dels att Kongl. Maj:t ville utarbeta förslag till ändring af kongl. förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875 och kongl. kungörelsen, huru lagfarts- och inteckningsböcker skola inrättas och föras, den 14 september 1875 derhän, att närmare bestämmelser och föreskrifter meddelas, åsyftande större

noggrannhet och, om möjligt, kontroll vid fastighetsböckernas förande, och dels att i sammanhang dermed i förordningen angående expeditionslösen måtte införas bestämmelser, att lösen för gravationsbevis, oafsedt den tiderymd beviset omfattar, måtte bibehållas vid det belopp, som för närvarande utgår för en tiderymd af 10 år, dock att, derest på särskild begäran gravationsbevis grundas på inteckningsprotokollet, skälig lösen derfor måtte utgå efter närmare angifna grunder.

Stockholm den 26 januari 1897.

Georg Krontlund.